

Om kriger fra i går

FOLKEKRIG

Lars Borgersrud fortsetter her sin serie artikler om folkekrigens historie og politikk. Tidligere artikler har stått den 11. og 21. april, 16. og 23. mai og 1. juni.

JEG HAR i fire bokmeldinger tatt opp enkelte problemer som knytter den andre verdenskrigen og vår diskusjon om folkekrig sammen. Stort sett er holdninga at diskusjonen om folkekrigen er fjern (og derfor ikke særlig engasjerende). Våre standpunkter har vært så dogmatiske og forutinntatte at dette måtte bli resultatet. De fleste reagerer på det urimelige i at en nesten skjematisk avskrift av folkekrigen i Filippinene skal være modell for Norge, som på alle måter er sterkt forskjellig. Det finns få land i verden som er så forskjellige som Norge og Filippinene. Likevel skal kommunistenes militære strategi være lik?

Utfallet av diskusjonen er viktig på to områder. Fordi vi er kommunister må vi sjølsagt ta militære spørsmål alvorlig. Kampen om statsmakt er hovedsaken i vår teori og praksis, *det er dette det hele dreier seg om*. Vi er teoretisk lite oppfinnsomme. Isteden bruker vi gamle knagger. Vi kjemper gamle kriger om igjen, isteden for å studere betingelsene for nye. Når vi snakker om åssen vi tenker oss en framtidig folkekrig mot imperialistisk okkupasjon (amerikansk eller russisk), så snakker vi om 1940 og de fem krigsåra isteden. Jeg mener at de teoriene som AKP har utvikla om folkekrigen egentlig er en dogmatisk avskrift av teoriene om fattigbondekri-

Finnes det to land som er mer forskjellige enn Norge og Filippinene?

gen. Og at den opplagt er blitt en dogmatisk sperre i huene våre mot å se det militære spørsmålet i et helt nytt lys, *utfra våre politiske og historiske erfaringer*.

Debatten er viktig på et annet plan også. Noen mener at det er lettere å forberede folkekrig fra landsbygda om en prioriterer å jobbe politisk i boligmiljø istedenfor på arbeidsplasser. I ei blokk er det letter å få til illegale møter med folk som bor der enn det er med arbeidskamerater som bor spredt i byen. Konklusjonen kan lett bli: *Som forberedelse til folkekrig er det viktigere å ha partilag i boligområder enn å ha arbeidsplasslag*. Denne katastrofalt feilaktige konklusjonen mener tydeligvis flere er fornuftig. (En annen ting er at det er ei fallitterklæring for et kommunistisk parti å nedprioritere arbeidsplasslag *uansett grunn*). Med litt fantasi kan jeg tenke meg også andre dagsprioriteringer som blir påvirkta av utfallet av dis-

kusjonen om folkekrig. Men det hører ikke heime her.

Derfor er dette viktig. Istedenfor å lage skjemaer med faser og perioder utfra Filippinene bør vi dra igang en diskusjon om folkekrig ut fra erfaringer i det industrialiserte, imperialistiske Europa. Og ellers suge kunnskap om militære emner om overalt hvor det finns. Marxistisk tradisjon har en plattform som dette kan bygges opp fra. Noen prinsipper er det enkelt å holde fram som almene. For eksempel almene taktiske prinsipper av typen «unngå kamp som ikke gir utsletting av fienden som resultat», «vær forberedt på langvarig krigføring», «bestem tid og sted» osv., osv. Taktiske prinsipper av denne typen er like ved alle former for folkekrig. Det samme gjelder almene betraktninger om forbindelsen mellom politikk og militær kamp. Det uenighetene virkelig dreier seg om er ikke dette, men hvilke særtrekk vår del av verden

har og åssen dette vil påvirke den politiske utviklinga under en krig, okkupasjon eller et væpnet opprør.

Det er ikke geografiske forhold som avgjør åssen karakter folkekrigen vil ha, sjøl om de har betydning. Om terrenget er ypperlig for partisanskrigføring (som i Norge) kan vise seg nesten uten betydning (som i Norge 1940-45) fordi andre forhold er mye viktigere. Den sovjetiske borgerkrigen 1917-21 var de revolusjonære byenes krig mot fjødale og imperialistiske angrep fra landsbygda. På tross av at det store flertallet av befolkninga var fattigbønder på landsbygda. Snart blei det en hovedsak for bolsjevikene å få stoppet partisanskrigføringa på landsbygda, fordi den truet oppbygginga av den regulære armeen. Pariskommunen i 1870 tapte fordi den ikke førte revolusjonen ut i resten av landet med militært felttog fra Paris, slik den store revolusjoenen hadde gjort det i 1789-92. I

Finland 1918 var det Tampere som spilte denne rollen, men gjorde det ikke med stor nok styrke.

I den 3. verden angripes byene fra landsbygda. Ikke fordi det finns jungler, uoversiktlige kystlinjer, eller knudrete fjell, men fordi den fattige befolkningen på landsbygda kan mobiliseres utfra sine økonomiske (og politiske) interesser til militær kamp mot byene som utsuger dem. I vestlige høyindustrialiserte samfunns finns ingen fattigbondestand som kan mobiliseres til revolusjonær krig for sine økonomiske interesser mot byene. I Vesten og Norden vil landsbygda bare være et krigsteater, et område hvor krig vil bli ført, men ikke utfra klasseinteressene til de som bor der. Dette er den avgjørende forskjellen på betingelsene for folkekrig i mange 3. verden-land og vår del av verden.

(forts.)

LARS BORGERSRUD